

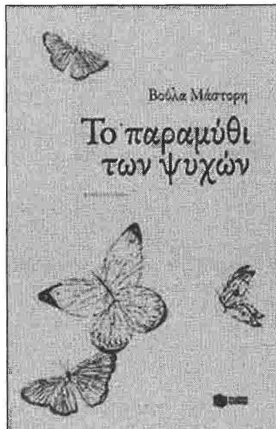
## Μια τοιχογραφία της ελληνικής Ιωνίας κατά την τελευταία εκατονταετία

Γράφει η Ιωάννα Κολοβού  
e-mail: yo-ko@otenet.gr



«ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΩΝ ΨΥΧΩΝ»  
ΤΗΣ ΒΟΥΛΑΣ ΜΑΣΤΟΡΗ  
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

«Ήταν κάποτε “μια μακριά αλυσίδα γυναικών, της οποίας κανείς δεν ήξερε τότε είχε ξεκινήσει ο πρώτος κρίκος ή ποια ήταν αυτή που είχε κληρωθεί πρώτη αλιώτικη. Κι αν τύχαινε ο θάνατος να κόψει τούτη την αλυσίδα, μια καινούρια ξεκινούσε την ίδια στιγμή κάπου αλλού



στον κόσμο, πάλι με μια πρωτοκόρη που είχε το γνώρισμα και που αναλάμβανε να γίνει ο μέντορας αυτής της παρόξενης φύτρας”. Και κάθε τέτοια πρωτοκόρη είχε μάτια αόρατα σ' όλο της το κορμί κι έβλεπε τη ματιά απ' όπου κι αν ερχόταν, μύριζε τους ανθρώπους από μακριά –ειδικά τους άντρες–, ερωτεύεταν, χωρίς κοινωνικές αναστολές, έναν μόνο άντρα στη ζωή της και μπορούσε να επι-

κοινωνεί μαζί του από μακριά με όνειρα ζωντανά... Όσοπο μια μέρα μαζί με μια τέτοια πρωτοκόρη γεννήθηκε κι ένας δίθυμος αδερφός...».

Μέχρι πρότινος η Βούλα Μάστορη ήταν η αγαπημένη του γιου μου. Γνωστή συγγραφέας παιδικών βιβλίων, βραβευμένη, δεν νομίζω πως λείπει από καμιά παιδική βιβλιοθήκη, εντασσόμενη πλέον στην κατηγορία των κλασικών. Το εντυπωσιακό μυθιστόρημα «Το Παραμύθι των Ψυχών», που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη, την εντάσσει αυτόματα στους κλασικούς της Νεοελληνικής Γραμματείας.

Ένα μυθιστόρημα που πέρα από τις προφανείς αρετές του πρωτότυπου ύφους και της γραφής, τα προς-πίσω στο χρόνο, αποπνέει μια ελληνικότητα αναπόσπαστα δεμένη με το μύθο. Στο φόντο του μύθου η μυροβόλος Χίος, η απέναντι γη της Ιωνίας, ο Ευρωπαίος περιηγητής –μοχλός των εξε-

λίξεων–, οι δραματικές στιγμές και περιόδοι της νεοελληνικής αλλά και της βαλκανικής ιστορίας (όπως οι Βαλκανικοί Πόλεμοι, ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος και ο Διχασμός). Ένα οδοιπορικό των ηρώων του βιβλίου που ξεκινά από τη Χίο –το Πυργί και τη Χώρα–, φτάνει στη Σμύρνη, στο Οδημίο, το Αϊδί, το Αξάρι για να καταλήξει με ένα συγκλονιστικό φινάλε και πάλι στη Χίο.

Η προαιώνια υπαρξιακή αγωνία αλλά και οι τραγικές μορφές των Ελλήνων της Ιωνίας που φεύγουν για τη «μητέρα» –μήτρα της φυλής– πατρίδα, ενώ τα πάντα γύρω τους περνούν από μαχαίρι και φωτιά, η τελική λυτρωτική συμπύκνωση με το θάνατο, περνούν αριστοτεχνικά επεξεργασμένες στο βιβλίο της Βούλας Μάστορη. Η ίδια μοιάζει να αποστασιοποιείται από το όλον δράμα –της Σμύρνης, ας πούμε, που καίγεται– και αφήνει εμάς τους αναγνώστες να δούμε και να θρηνησουμε τα κου-

φάρια των κρεμασμένων.

### Βιογραφικό

Το πατρικό όνομα της Βούλας Μάστορη είναι Παρασκευή Μιχαηλίδου. Οι γονείς της κατάγονται από τη Μικρά Ασία, ενώ η ίδια γεννήθηκε στο Αργίνο. Τα παιδικά της χρόνια τα έζησε στην Αμφίσσα και από τα δεκατρία της ζει στην Αθήνα.

Με την παιδική λογοτεχνία άρχισε να ασχολείται το 1974. Από το 1993 προωθεί το «Παιχνιδομάθημα» της Δημοκρατικής Γραφής στο Δημοτικό, ένα πρόγραμμα δικής της επινοήσεως που έχει ως στόχο τη μύηση των παιδιών στην παιδική λογοτεχνία και την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους στον προφορικό και γραπτό λόγο. Είναι μέλος της Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών και του Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου. Έργα της έχουν βραβευτεί από την Εταιρεία Ελλήνων Λογοτεχνών, τον Κύκλο του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου, την ΕΟΥΛΑΑ, τη Γυνακεία Λογοτεχνική Συντροφιά και το υπουργείο Πολιτισμού. Είναι παντρεμένη και έχει δυο αγόρια.

Ήταν υποψήφια για το Βραβείο Αντερσεν 2008, άρχισε να ασχολείται με την παιδική λογοτεχνία το 1974. Ανήκει στους συγγραφείς που ανανέωσαν τη θεματολογία της παιδικής και νεανικής λογοτεχνίας με έργα που διακρίνονται από το ρεαλιστικό στοιχείο και από μια φεμινιστική διάθεση. Το 2006 βραβεύτηκε με το Κρατικό Βραβείο Λογοτεχνικού Βιβλίου.

Το 1977, που πέθανε ο πατέρας της, της άφησε το ημερολόγιό του. Όμως, όποτε το άνοιγε, δεν κατάφερε να το διαβάσει – ίσως γιατί δεν καταλάβαινε το γραφικό χαρακτήρα του πατέρα της ή γιατί δεν μπορούσε να ξεπεράσει το θάνατό του.

Το 1997, και ενώ είχε ήδη στο ενεργητικό της 38 βιβλία για παιδιά και εφήβους, άρχισε να γράφει το πρώτο της βιβλίο για ενήλικες «Το Παραμύθι των Ψυχών», με σκοπό να ξεορκίσει το φόβο της για το θάνατο. Τότε, εντελώς ανεξήγητα, μπόρεσε να διαβάσει και το ημερολόγιό του πατέρα της και ήταν αυτό που έδωσε τελικά και τη χρονική τοποθέτηση της ιστορίας αυτού του βιβλίου, μια και αποτέλεσε μια βασική πηγή έμπνευσης και πληροφοριών.

### Αποσπάσματα από το βιβλίο

...«Εκείνο το βράδυ η Αγγελική νόμισε στην αρχή πως ο άντρας της είχε θυμωθεί τον χαμένο πρότο γιο τους. Μετά, όταν της είπε μέσα στ' αναφιλητά του πως είχε πεθάνει, λέει, η πρωτοκόρη της αδελφής του, εκείνης στο Πυργί της Χίου, προσπάθησε να τον παρηγορήσει λέγοντάς του πως ήταν απλά ένα όνειρο. Όμως, ο Χρίστος έδειχνε πεπεισμένος ότι αυτό που ονειρεύτηκε είχε πράγματι συμβεί... Εκείνη σταυροκοπήθηκε και τον πήρε πάνω στο στήθος της σαν μικρό παιδί. Μετά του είπε το παραμύθι των ψυχών, αυτό που της έλεγε κι εκείνος τα βράδια»

...«Το Μάρτη του 1822 είχαν αρχίσει όλα. Τότε που ο Λυκούργος Λογοθέτης από τη Σάμο αποβιβάστηκε στο Κοντάρι της Χίου με δύομυο χιλιάδες άντρες. Οι Τούρκοι αιφνιδιασθηκαν και αμπαρώθηκαν μέσα στο φρούριο. Οι Χιώτες στα σπίτια τους. Βλέπεις, μέσα στο μπουντρούμι του φρουρίου οι Τούρκοι κρατούσαν ομήρους σαφάντα ξει προκρίτους από την προηγούμενη χρονιά, που είχε αρχίσει η ελληνική Επανάσταση. Οι χωρικοί όμως, τους οποίους για εννιά μήνες τώρα ο Χαχίτ πασάς, ο διοικητής της Χίου, τους είχε με το βορδουλα και έσφαξαν την τάφρο του φρουρίου, δέχτηκαν σαν σωτήρες τους Σαμιώτες και τελικά παρέσυραν με τον ενθουσιασμό τους και τους υπόλοιπους. Όμως τη Μεγάλη Πέμπτη στο λιμάνι της Χώρας άραξε τουρκικός στόλος από ξει τριάντορα και είκοσι ξει φρεγάτες. Εφτά χιλιάδες Τούρκοι βγήκαν στη στεριά και έσπασαν γρήγορα κάθε αντίσταση. Οι Χιώτες έτρεχαν να βρουν καταφύγιο σε βουνά, λαγκάδια, σπηλιές, δάση, πλεούμενα... Πολλοί αναζητήσαν σωτηρία σε σπίτια ξένων υπηκόων ή σε προξενεία, που όμως συχνά οι Τούρκοι τα παραβίαζαν – τον πρόξενο της Δανμαρκίας, ως φιλέλληνα, τον ανασκολόπιαν. Ανήμερα το Πάσχα δεκατρείς χιλιάδες Τούρκοι έσφαξαν και έκαναν τρεις χιλιάδες Έλληνες που είχαν καταφύγει στη Μονή του Αγίου Μηνά. Την επόμενη μέρα την ίδια τμήχη είχε το χωριό Άγιος Γεώργιος, μετά η Νέα Μονή, το Ανάβατο...»

